

Nr. 5% (365) Ketvirtadienis, 1947 m. kovo mėn. 13 d.

III metai

PREZIDENTO TRUMANO KALBA

Londonas. III.12. BBC. Prezidentas Trumanas šiandien (III.12) prieš abiejus Amerikos rūmus pasakė labai svarbią kalbą. Jisai nereikalavo pritarti paramos Graikijai ir Turkijai suteikimui. Jeigu nebus suteikta pagalba, tada Graikija nustos egzistuoti kaip laisva valstybė. Taip pat, anot prezidento ir Turkijoje padėtis yra grąsinanti. Prezidentas pareiškė, kad jisai žino savo atsakomybę. Amerikos vyriausybė turi greitai ir ryžtingai elgtis. Tokio elgesio laukia visos išlaisvintosios tautos. Kitaip elgdamasi Amerika pakankamas pasauliui, o pagaliau ir sau. Tiems abiem kraštams (Turkijai ir Graikijai) reikalinga iš viso 400 milijonų dolerių. Nebuvo pasakyta kiek kuriam kraštui, bet manoma, kad Graikijai 250 milijonų, Turkijai 150 milijonų. Tuo laiku, tęsė prezidentas, kai Anglija turi atsistatyti daugelio savo pozicijų ir išipareigojimų, tai turi padaryti Amerika. Graikijoje teroristai komunistai sukilo grėsina krašto ramybei. Tokiu būdu Graikija tuoj reikalauja paramos. Jos vyriausybei reikia ginklų. Žinoma, tęsė prezidentas, Graikijos vyriausybė nėra tobulybė, bet 90% visų krašto gyventojų pasisakė už ją per rinkimus, kuriuos stebėję Amerikos stebėtojai rado, kad jie laisvi ir teisėti. Dabartinė parama sudarys kaip tik tai sąlygas vystyti Graikijos demokratijai. Ne vien tik Graikijai grėsia dabartinė padėtis, bet ir visiems artimesniems rytams. Prezidentas toliau pabrėžė Amerikos politikos tikslus, kurie yra: išlaisvinti tautoms padėti išlaikyti savo laisvę prieš judėjimus, kylantius iš agresyviųjų totalitarinių režimų. Pasaulio daugeliui valstybių prisieima daryti du pasirinkimai: arba gyventi laisvai ir turėti valdžią, arba būti pavergtais mažumos. Lenkijoje, Rumunijoje, Vengrijoje, tęsė prezidentas vyko krašto laisvės naikinimas, taip pat tas vyksta ir daugelyje kitų kraštų. Trumanas taip pat siūlė tuoj karines ir civilines misijas į tuos kraštus pasiųsti.

Debatų dėl prezidento pasiūlymo tęsis kelias dienas, bet apskritai pareiškama nuomonė, kad šie debatai bus reikšmingiausi Amerikos istorijoje. Perskaidrus Prezidentui Trumanui savo kalbą susidomėjimas ir susimastymas buvo visuotinis. Kongreso reakcija į kalbą yra palanki.

Debatų Anglijos parlamente.

Londonas. III.12. BBC. Šiandien (III.12.) buvo paskutinioji diena Anglijos parlamento debatų, kur Churchillis siūlė vyriausybei nereikėti nenasitikiėjimą. Churchillis pareiškė: darbiųjų valdžia nusikalta prieš britų tautą ir žmones. Prieš viską nacionalizuodama darbiųjų valdžia turėtų nacionalizuoti pati save. Iš tos puikios pozicijos, kurią Anglija turėjo tuoj karui pasibaigus, dabartiniu metu kraštas atsidūrė angailėtinoje moralinėje ir materialinėje padėtyje. Churchillis kaltino vyriausybę nemokėjimu spręsti Vokietijos problemos. Vyriausybė leidžia didžiausias sumas tvarkydama Vokietiją, vietoj to, kad tai paliktų patiems vokiečiams, o prižiūrėtų, tik kad Vokietija nebeatsiginkluotų. Vyriausybė, kalbėjo toliau Churchillis rūpinasi klasės kova ir suskaldė kraštą šiuo reikšmingu momentu. Churchillis kaltino nemokėjimu išnaudoti amerikiečių paskolas. Buonos racionalizavimas galima būtų išvengti. Taip pat galima būtų išvengti ir anglies krizės jeigu tik daugiau būtų apdairumo. Vyriausybės garsioji statybos programa, pabrėžė Churchillis, pasiekė per 2-jus metus tiek, kiek laisva iniciatyva pasiekia per 2 mėnesius. Visur, anot Churchillio, yra fiasko: Indijoje, Egipte, Birmoje.

Zvilgsnis į rytojų dar liudnesnis. Churchillis kalbai konservatoriai pritarė, o darbiečiai - ne. Vyriausybės vardu atsakęs kalbėtojas pareiškė, kad Anglijos darbininkai daug prisidėjo prie įgyvendinimo programos, kurią vykdo jų vyriausybė, o Churchillis nori uždegti klasių kovą, kad sutrukdžius vyriausybei įvykdyti programą. Atlee atsakė: duoms racionalizavimo negalima išvengti. Taip pat ir kiti kaltinimai yra nepagrįsti. Per balsavimus nepasitikėjimo, už vyriausybę balsavo 374, prieš balsavo 199.

MASKVOS KONFERENCIJA.

-Šiandien (III.12) Bevinas atsakė į Molotovo vakar dienos metus kaltinimus, kad anglų zonoj yra daug kariškų vokiečių ir kitokių junginių ir t.t. Bevinas užklauso Molotovą, o kiek rusai turi vokiečių belaisvių, kurie yra ligi šiol uniformuoti? Bevinas prašė Molotovą nurodyti kada gi tie žmonės bus paleisti namo. Del išmontavimo fabrikų, Bevinas prašė Molotovą suteikti žinių, kokius fabrikus rusai yra išmontavę, o kokius yra palikę testuoti savo karo gamybą. Del vokiečių kareivių anglų zonoj, Bevinas pareiškė, kad tai darb junginiai rankioti minoms. Marshallis pritarė Bevinui kalbai. Užsienių reikalų ministrai tarėsi del Austrijos taikos sutarties. Nenavyko jiems išlyginti nuomonių skirtumus ką vadinti vokiečių turtu Austrijoje ir tas klausimas buvo perduotas atskirai komisijai.

Molotovas atsakydamas į Bevinui kalbą pareiškė, kad gandai apie vokiečių junginių Rusijoje yra amerikiečių spaudos prasimanymas. Šiurkine Kinijos užsienių reikalų ministeris pareiškė, kad Kinija nesutinka, kad kas nors spųstų įvairius jos klausimus jos neatsiklausęs. Ministeris pavadino tokį veiksmą Atlanto Chartos ir UN principų pažeidimu.

Taip kitų klausimų kuriuos minėjo Ministeris Bevinas, buvo jo užklauskamas ~~Ministeris~~ ar Molotovas laikosi Potsdamo susitarimo, ar ne. Jeigu laikosi, tai tenai buvo susitarta Vokietiją traktuoti kaip ūkinį vienetą. Bevinas griežtai atsisakė iš naujo svarstyti Vokietijos pramonės kapacitetą, kol tas klausimas nebus išspręstas.

KITOS ZINIOS

Londonas. BBC. III.12. Palestinoj daugelyj miestų uždrausta išieiti iš namų. Vienas anglų kareivis buvo užmuštas, teroristams susigudinus vieną namą.

-Atsistatydino Belgijos ministerių kabinetas.

-Iš Vengrijos pranešama, kad smulkiųjų ūkininkų partijas pasiduoda kairiųjų spaudimui ir ~~savo~~ savo partijos pašalina 5 narius.

-Iš Londono ir Vašingtono išvažiavo į Maskvą Sovietų atstovai. Taip pat išvažiavo ir iš Paryžiaus. Manoma, kad tai sąryšyje su konferencija.

-Apie 600 nelegalių žydų imigrantų išsikėlė mažais laiveliais į Palestiną. Apie 400 navyko anglams sugaudyti.

Munchenas. Dena. III.12. Prancūzų vyriausybė atšaukė savo atstovą iš Sofijos, protestuodama prieš blogą jo traktavimą iš Bulgarijos pusės.

-Popiežius Pijus XII šventė 8 metų popiežiavimo sukaktį.

-Danija pranešė, kad jiniai neatsisako nuo Grenlandijos.

Leipzigas. III.12. Zinomas austrų atominės energijos tyrinėtojas Fisch(?) gavo Anglijos pilietybę.

IS STOVYKLOS GYVENIMO.

-Šiandien (III.13) vaikai 5-10 metų gaus nieko nuo 1 dešutę ir vaikai 0-10 metų gaus šokolado ir saldainių. Išdavinės virtuvės sandelyje nuo 14 val.

Socialinių Reikalų Vadovas.

-Šiandieną tarp 8 ir 9 val. ryto aikštelėje prieš dantų kabinetą pamediaus auksinį laikrodėlį su auksine. Radusį prašau grąžinti į 141 kambarį. Atlyginsiu. V. Tykolaitiene.